

Deres referanse

Vår referanse

Dato

12-108975TV1-OTIR/03

26.10.2012

Canal Digital Kabel Tv AS - Kulturdepartementet m.fl.

Dagens Næringsliv v/journalist Bjørn Eckblad begjærte den 3 august 2012 innsyn i stevningen (uten bilag). Begjæringen er begrunnet i at saken er av stor interesse for den del av publikum som er kunder av kabelselskaper; i tillegg til at det påstås å ha allmen interesse hvordan både Canal Digital som Telenor-eid selskap og den utøvende statsmakt argumenterer i saken. Eventuelle forretningshemmeligheter forutsettes sladdet før innsyn gis.

Saksøker Canal Digital har anført at tvisteloven § 14-2 er uttømmende, slik at begjæringen ikke kan tas til følge. I intet tilfelle bør mer-offentlighet praktiseres her. En sak vil kunne endre karakter og vinkling under saksforberedelsen, og offentlig omtale av saken vil kunne vanskeliggjøre forlik og legge til rette for forhåndsprosedyre i media. I tillegg kommer at stevningen ble utformet uten tanke på eventuell offentliggjøring, mens tilsvarene er utformet etter at Dagens Næringslivs begjæring om innsyn forelå. Subsidiært bør derfor også den etterfølgende saksforberedelse gjøres offentlig tilgjengelig. I alle fall bør opplysninger og bevis vedrørende forretningshemmeligheter, så som beskrivelser av avtaler, priser og forhandlinger, sladdes før innsyn gis, og eventuelle tredjeparter bør høres før omfanget av eventuell sladding beslutes.

Staten har som saksøkt anført, under henvisning til flere høringsuttalelser fra tvistelovens tilblivelse, at det er uklart om tvisteloven opphevet domstolenes tidligere adgang til å utøve mer-offentlighet. I alle fall påstås innsyn på dette tidlige stadium av saksforberedelsen å innebære et scenario lovgiver anså som "*svært uheldig*", i tillegg til at en slik praksis vil kunne ha betydning utover den foreliggende sak. Mer-offentlighet vil kunne vanskeliggjøre forlik, øke medietrykket og derigjennom omfanget av forhåndsprosedyre, hvilket vil kunne gi større bruk av voldgift i stedet for alminnelig rettergang. Offentlighetens interesser ivaretas tilstrekkelig gjennom tvistelovens rett til innsyn i sluttinnleggene, og til å følge hovedforhandlingen. Staten har derfor anført at innsyn ikke bør gis, og i alle fall ikke før under hovedforhandlingen.

Saksøkte TV 2 har anført at retten har adgang til å utøve mer-offentlighet; at saken har betydelig samfunnsinteresse, og at TV 2 derfor ikke motsetter seg innsyn i stevningen. Av

Postadresse
Postboks 8023 Dep., 0030 Oslo

Sentralbord
22 03 52 00

Saksbehandler
Wenche Nordhus

Bankgiro

Organisasjonsnummer
974714647

Kontoradresse
Oslo Tinghus, C. J. Hambrospl. 4

Telefaks
22 03 53 53

Telefon
22 03 53 46

Ekspedisjonstid
0845-1545 (1500)

Internett/E-post
http://domstol.no/oslo_tingrett
oslo.tingrett.eksp@domstol.no

likhetshensyn bør innsyn i så fall gis i stevning og tilsvaer samtidig. Forretningshemmeligheter forutsettes sladdet før innsyn eventuelt gis.

Tingretten peker innledningsvis på at tvisteloven i kapittel 14 utvidet allmenhetens rett til dokumentinnsyn hos domstolene, sammenlignet med tvistemålsloven § 135. Tvisteloven § 14-2 angir hvilke dokumenter allmenheten har rett til innsyn i; mens unntakene som gjelder for allmenhetens innsynsrett er tatt inn i § 14-3 (vedrørende rettsbøker og rettens avgjørelser) og § 14-4 (vedrørende andre saksdokumenter, som her er aktuelt). Det er på det rene at DN ikke har rett til innsyn i stevningen (uten bilag) etter disse bestemmelser. På den annen side foreligger heller ikke lovregler som forbyr slikt innsyn.

Det er videre på det rene at de tidligere regler i tvistemålsloven § 135 ikke innebar noe forbud mot at retten ga tredjepersoner innsyn i dokumenter i videre utstrekning enn hva bestemmelsen ga rett til (såkalt "*mer-offentlighet*"), jf Justisdepartementets rundskriv G-134/81 Domstolenes forhold til presse/massemedia pkt 4; Schei, Tvistemålsloven med kommentar, 1998, s 463; NOU 2001 : 32 Rett på sak, s 603; Justisdepartementets rundskriv G-22/2001 Offentlighet i rettspleien pkt 4.1; og Rt 2007 s 757 (Os og Fusaposten II) avsnitt 33 – 36. Det er ingen holdepunkter i tvistelovens ordlyd eller tilblivelseshistorie som tilsier at tvistelovens ikrafttreden bragte domstolenes adgang til å praktisere mer-offentlighet til opphør, jf også Den norske Dommerforenings håndbok Dommerne og mediene, 2012 (heretter "*Håndboken*") pkt 7.2 hvor domstolenes adgang til å praktisere mer-offentlighet også under tvisteloven tas for gitt. Håndboken er utarbeidet på oppdrag av Dommerforeningen av en arbeidsgruppe bestående av seks dommere fra ting- og lagmannsretter over hele landet, og er ifølge eget forord "*i hovedsak en veiledning om regelverket på området, og hvordan det kan håndheves. Anbefalingene i boka er ikke på noen måte bindende for landets dommere, som selv treffer sine avgjørelser i den enkelte sak.*" Canal Digital's anførsel om at § 14-2 er uttømmende fører derfor ikke frem.

Første spørsmål blir da om tvistelovens utvidelse av allmenhetens rett til innsyn i sakens dokumenter, og de avveininger lovgiver gjorde i den forbindelse, bør tillegges generell betydning ved rettens skjønnsmessige vurderinger i forbindelse med en eventuell utøvelse av mer-offentlighet slik Canal Digital og Staten har anført, og i tilfelle i hvilken retning.

Tingretten har kommet til at det ikke er grunn til å tillegge selve lovendringen selvstendig betydning for utøvelsen av domstolens mer-offentlighets – skjønn i den enkelte sak. Dels er det ingen konkrete holdepunkter i lovgivningshistorien for at lovgiver ønsket å legge "*føringer*" for domstolenes skjønnsutøvelse på dette punkt, slik man eksempelvis har sett ved den ytterligere heving av straffenivået for vold- og seksuallovbrudd, jf lov 25 juni 2010 nr 46, Rt 2009 s 1412 og Rt 2011 s 734 med videre henvisninger. Dels kan det være uklart hvilken betydning lovendringen i så fall skulle ha for skjønnsutøvelsen. Skulle det legges vekt på at allmenhetens rett til dokumentinnsyn gjennom tvisteloven ble "*vesentlig utvidet*" [jf Ot prp nr 51 (2004-2005) s 414] med den virkning at mer-offentlighet gis oftere enn under tvistemålsloven, eller skulle terskelen for å tillate mer-offentlighet tvert om heves fordi utvidelsen av allmenhetens rett til dokumentinnsyn måtte anses uttømmende?

Derimot finner tingretten å peke på tre forhold, som antas å ha generell betydning for domstolenes skjønnsutøvelse ved vurdering av om mer-offentlighet bør praktiseres i den enkelte sak etter tvisteloven:

Dels ga både Tvistemålsutvalget og departementet tilslutning i tvistelovens forarbeider til det hovedsynspunkt at prinsippet om offentlig rettergang bare bør innskrenkes der dette fremstår

som nødvendig; og at det er innskrenkingene i offentlig innsyn, og ikke innsyn i seg selv, som krever en begrunnelse. Tingretten viser til NOU 2001 : 32 Rett på sak, s 601 annen spalte første hele avsnitt og Ot prp nr 51 (2004-2005) s 220, første spalte første hele avsnitt.

Dels uttalte Høyesteretts Kjæremålsutvalg i Rt 2009 s 1412 avsnitt 32-35 at det ved begjæring om mer-offentlighet etter tvistemålsloven ikke var slik at det var innsyn, og ikke avslag på innsyn, som krever en særlig begrunnelse.

Og dels peker tingretten på to anbefalinger inntatt i Håndboken, utarbeidet etter tvistelovens ikrafttreden. Den første anbefaling er inntatt som Håndbokens Hovedsynspunkt i pkt 1.4:

"Det er utvalgets hovedsynspunkt at dommerne bør ha størst mulig grad av åpenhet i forhold til mediene, innenfor diskresjonsplikten og reglene om taushetsplikt og de hensyn som må tas til rettferdig rettergang, sakens opplysning og personvern. Mediene spiller en sentral rolle i å formidle kunnskap om domstolenes virke og for synliggjøring av rettshåndhevelsen. Mediene fungerer som kontrollorganer og debattfora. Gjennom åpenhet kan dommerne bidra til å gi allmennheten saklig og korrekt informasjon om domstolenes avgjørelser og virksomhet."

Den andre anbefaling er inntatt i Håndbokens pkt 7.2 vedrørende innsyn i og utskrift av rettsbøker, rettsavgjørelser og saksdokumenter, som lyder:

"Etter utvalgets mening bør dommerne ha som et utgangspunkt at man alltid vurderer hvorvidt det bør praktiseres meroffentlighet det det er adgang til det."

Tingretten går så over til å vurdere om mer-offentlighet bør tillates i det foreliggende tilfelle. Tingretten er enig med staten i at adgangen til å tillate mer-offentlighet har vært praktisert restriktivt under tvistemålsloven.

Imidlertid er det etter tingrettens syn flere forhold som tilsier at det bør praktiseres mer-offentlighet i saken her:

- Sakens tvistetema gjelder gyldigheten av Kabeltvistnemndas vedtak av 8 desember 2011 i sak 2/2010, og derigjennom de økonomiske vilkår for spredning av kringkastingssendinger mellom den største kringkaster uten offentlig finansiering i Norge (TV 2) og den største kabel-distributør av tv-sendinger i Norge (Canal Digital). Nemndas korresponderende, samtidige vedtak vedrørende kabelselskapet Get er så vidt vites ikke bragt inn for domstolene. Tvisten gjelder konkret vederlaget for sending av TV 2 Hovedkanalen, som er underlagt allmenkringkaster-forpliktelser. I 2010 ble TV 2 Hovedkanalen etter det opplyste i gjennomsnitt sett i 37 minutter av hver nordmann hver eneste dag. Canal Digital har på sin side ca 500 000 abonnenter, hvilket utgjør ca 51 % av alle kabelnettkunder, eller ca 22,7 % av alle norske husstander som kan motta fjernsynssignaler.

Tvistetemaet har således ikke bare stor offentlig interesse i kraft av tvistens økonomiske betydning, de involverte parters størrelse og betydning, og antallet berørte forbrukere og disses tjenestetilbud. Tvisten knytter seg direkte til vilkårene for informasjonsspredning på en ikke uvesentlig del av den arena hvor den løpende samfunnsdebatt faktisk pågår. Grunnlovens § 100 sjette ledd pålegger staten å "... lægge Forholdene til Rette for en aaben og oplyst offentlig Samtale." Tvistetemaet omhandler økonomiske fordelingsproblemer som viktighet knyttet til en ikke uvesentlig del av den infrastruktur som

er nødvendig som plattform for den offentlige debatt Grunnloven § 100 sjette ledd forutsetter. Saken har således kvalifisert offentlig interesse, på flere plan;

- Sakens parter er begge store mediekonserner. TV 2 er i dag heleid av det danske fond Egmont. Egmont omtaler seg som Skandinavias største mediekonsern, og står bak blader, undervisningsmaterieell, film og kino, interaktive spill, spillkonsoller, fjernsyn og en rekke digitale medier, samt omfattende allmen-nyttig virksomhet. Canal Digital er på sin side heleid av Telenor, som er Norges nest største aksjeselskap, notert ved Oslo børs og eid med ca 53,97 % av den norske stat og 4,91 % av Folketrygdfondet. Begge selskapers størrelse, virksomhetsområder og særlige rolle som redskap for sine respektive eiere gjør dem til egnede og forutsigbare "mål" for kritisk og oppsøkende journalistikk. Av samme grunn må partene forvente at deres forretningsmessige praksis og fremferd kan bli gjenstand for vurdering og kritikk i det offentlige rom. Dette gjelder ikke mindre når partene velger å bringe gyldigheten av offentlige tvisteløsningsvedtak inn for offentlige domstoler for overprøving;
- Både tvisten vedrørende gyldigheten av Kabeltvistnemndas vedtak og partenes håndtering av sin forretningsmessige relasjon i tiden etter vedtaket har vært gjenstand for omfattende medieomtale, både i egne og i andres medier. Ordinært anses risikoen for forhåndsprosedyre i media å trekke i retning av at mer-offentlighet ikke bør tillates. I dette tilfelle er partenes forhåndsprosedyre allerede så vidt omfattende at mer-offentlighet etter tingrettens syn tvert om vil kunne bidra til at forhåndsprosedyren – for så vidt gjelder vilkårene for formidling av TV2 Hovedkanalen og den rettslige prøvning av gyldigheten av Kabeltvistnemndas vedtak - skjer på det samme faktisk grunnlag som den rettslige prøvning;
- Hensynet til partenes personvern og privatlivets fred med videre vil regelmessig kunne tale mot mer-offentlighet. Både partenes og tvistens karakter innebærer at det ikke foreligger noen slike hensyn her; og
- Endelig er det heller intet ved søkerens person (her Dagens Næringsliv) som taler mot at mer-offentlighet praktiseres i dette tilfelle.

Staten har subsidiært vist til at Tvistemålsutvalget delte seg i et flertall og et mindretall i spørsmålet om hvor omfattende allmenhetens rett til innsyn i sakens prosesskrift skulle være. Flertallets syn, støttet av et flertall av høringsuttalelsene, faller sammen med løsningen i tvisteloven § 14-2 og § 14-4. De hensyn som her særlig ble vektlagt, og som ifølge staten innebærer at begjæringen om mer-offentlighet bør avslås, var særlig

- (private) parters behov for å kunne drøfte og belyse saken i fortrolighet;
- muligheten for å oppnå forlik uten offentlighet;
- ønske om å unngå forhåndsprosedyre; og
- domstolenes ressursbruk

Tingretten har kommet til at ingen av disse hensyn taler avgjørende mot at mer-offentlighet praktiseres her, verken hver for seg eller samlet. Partens behov for å drøfte og belyse saken under saksforberedelsen uten allmenhetens innsyn står, som Høyesteretts høringsuttalelse også viser, sterkest for private parter som ikke er næringsdrivende. Sakens profesjonelle næringsdrivende parter, som har tilgang til all ønskelig teknisk, økonomisk og juridisk

bistand, har ikke sannsynliggjort noe behov for en arena for slik fortrolig høyt-tenkning. Gjennom Kabelvistnemndas forutgående behandling antas dertil både tvistegjenstanden tilstrekkelig avgrenset og anledningen til å inngå forlik unntatt offentlighet mer enn tilstrekkelig ivaretatt. Frykten for "voldgifts-lekkasje" har liten selvstendig vekt her, fordi saken gjelder gyldigheten av Kabelvistnemndas vedtak. Slike tvister kan ikke voldgis.

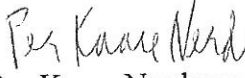
Både saken og det videre forretningsmessige forhold mellom TV 2 og Canal Digital har allerede vært gjenstand for omfattende pressedekning. Etter tingrettens syn vil mer-offentlighet her neppe øke omfanget av forhåndsprosedyre i saken. Derimot vil det kunne forhindre at rettssakens gjenstand og påstandsgrunnlag omtales feilaktig. Hensynet til både domstolenes og partenes ressursbruk taler isolert sett mot mer-offentlighet, og retten skal ikke legge skjul på at spørsmålet om mer-offentlighet har lagt beslag på større ressurser enn man kanskje skulle ha trodd på forhånd. Ressurshensynet finnes likevel ikke tilstrekkelig tungtveiende i denne sak til å avskjære enhver mer-offentlighet.

Tingretten har derfor **besluttet**:

- 1) at Dagens Næringsliv ved journalist Bjørn Eckblad gis rett til innsyn i stevning av 29 juni 2012 i saken (dok 1) uten bilag;
- 2) at Eckblad samtidig gis rett til samtidig innsyn i statens og TV 2s tilsvarende av henholdsvis 2 og 3 oktober 2012 (dok 26, respektive dok 30) uten bilag, for å legge til rette for at de ulike syn kommer samtidig til uttrykk. Stevning og de to tilsvarende utleveres således bare sammen og samtidig fra rettens side;
- 3) at tingretten har sladdet enkeltopplysninger i prosesskriftene, for så vidt disse oppfattes å inneholde forretningshemmeligheter. Tvisteloven § 12-2 (1) femte strekpunkt minner om at det bør klarlegges ved innsending av det enkelte dokumentbevis om dette kreves unntatt fra innsynsrett etter § 14-4. Tilsvarende gjelder selvsagt også for prosesskriftet selv. Ingen av partene har krevd dokumenter unntatt fra innsynsrett på forhånd. Partene har videre fått uttale seg om hvilke opplysninger som i tilfelle bør sladdes, og i tilfelle hvorfor. Det er enighet om at statens tilsvarende ikke bør sladdes overhodet, og det er enighet om hva som bør sladdes i stevningen. Canal Digital og TV 2 har vært uenige om hva som bør sladdes i TV 2s tilsvarende. Tingretten har i samsvar med TV2s anførsler ikke funnet det sannsynliggjort at eksistensen av et avtaleforhold vedrørende distribusjon av fjernsynssignaler til allmenheten, kan være en forretningshemmelighet. Foranlediget av partenes anførsler bemerker tingretten at den må være den enkelte part som har ansvaret for å utforme sine innlegg og bevis for retten på en måte som oppfyller de eventuelle konfidensialitetsforpliktelser som påhviler partene;
- 4) at både hensynet til domstolenes og partenes ressursbruk, og hensynet til at saksforberedelsen ikke bør få karakter av en arena for tilretteleggelse av forhåndsprosedyre, tilsier at eventuelle nye begjæringer om mer-offentlighet i saken ikke kan påregnes realitetsbehandlet før etter at sluttinnleggene i saken foreligger. Dette gjelder både eventuelle ytterligere begjæringer fra Eckblad, inklusive eventuelle begjæringer om innsyn i dokumentbevisene omtalt i stevning og tilsvarende; og det gjelder eventuelle begjæringer fra eventuelle tredjepersoner; og

- 5) at innsyn vil bli gitt etter at ankefristen har utløpt, og i tilfelle anke først etter at anken er rettskraftig avgjort, jf tvisteloven § 14-6 (3).

Oslo tingrett

Per Kaare Nerdrum
Tingrettsdommer

Vedlegg: Stevning og tilsvarende sladdet i det omfang tingretten har besluttet

Tingrettens beslutning forkynnes for partene v/prosessfullmektigene, samt journalist Eckblad. Den kan påankes innen en måned, på det grunnlag som fremgår av tvisteloven § 29-3 (3).

Rettsgebyr for anke er 6 ganger rettsgebyret (860 kr; totalt 5 160 kroner), men 2 ganger rettsgebyret (totalt 1 720 kr) dersom anken avvises, nektes fremmet eller hevet, jf rettsgebyrloven § 8 syvende ledd.